

CLOAREC REMENGOL.

Var ton : *Me meus choasel eur vestrez a Escopi Treguen.*

CETU coenvet ar goellou , cetu mad an avel ,
Da rën al lestrig am doug ermes a Vreiz-Izel ;
Cetu , cetu me distag a liamou va brô :
An disparti zo caled , anqennius ha c'houëro.

Guenclan , ô tad ar zoniou hac æger ar Porz-Guen ,
Neb pelec'h benac e zout harpet var da zelen ,
Ro d'am c'hlémou qimiadus ar ies a zirollas
Eus a ecleo Mene-Bre da hini Roe'hellas.

Mes perac , ô va Doue ! pa goze va c'halon ,
Perac goulen sicour all evit ober eur zon ?
Ha ne zalc'hit-hu qet demp , ni , peorigan an douar ,
Diou vestrez a schól , hanvet Carantez ha Glac'har ?

Pa zônjan en oad eürus a dremenis er guër ,
Goechal , tost d'am zad , d'am-mam , ha d'am c'hoarig-vaguer ,
E coe va c'homzeou qen puill hac an torrad bleunion
A scull e tol an arnev glizenned a zaelou.

Rac-se , qent a discëlëria bue va yaouanquis ,
E lavarın d'am bredeur ha d'am oll goenvrois :
Testait , tud calonec , ho pez atao digor
Eur scouarn evit desqui souiou grët en Arvor.

Nep ho calv a zo ganet en escopi Kerne ,
Qen tost d'an od alaoured vel da vrog ar mene ,
E locben eou atizan eus a baires Hanvec ,
An drêgout a vezeven , mil eiz cant pévarzec.

Nac a vechou , pa ne voan c'hoas nemet eur huguel ,
E veljot-hu va mam baour e cuzat em c'havel
Hac entouez va maillou bara du biniquet ,
Evit trec'hi divarnon goal eür an drouc-speret !

Va lusquel a ré bemnds , hac alies en de ,
En eur lavarat dia : cousq , ô va ælic Doue !
Da c'hoat e vet qen divlam ha Salaün ar Foll ,
Ha qer iaouen ha Mabig Patronez Remengol. (*)

(*) An Itron Varia Remed oll : lec'h d'ar empredet aboue pell-amzer q
ar babl a Vreiz-Izel , abalamour d'ar burzudou bras c'hoarvezet
c'hallout an Itron Varia , a behini an ilis cætr meurbed a vëz savet
gant mein templ an doue Testatës.

Evelse , dreist he mouez glan hac he zellou c'hoarzus ,
 Ne voa na sant , na louzou d'am renta evurus ,
 Quen a gavis da guenta mouez a sellou Mari ,
 En creis moguerlou coëzet chapel goz Tibidy .

En deiz-se , en hor c'houazez hon daou var an douar ,
 E lavaras din : Alber , an æles en em gar ;
 Greomp evelte : laca da zorn flour em dornig ,
 Hac heuill adalec hirio seuliou da vestrezig .

Va dorn flour en he dornig , en guir vugaligou ,
 Hor guélet tro pad an de gant hon den vedigou
 Var ar c'hleuniou geuneudec e tastum craon ha mez ,
 Pe creguiner arc'hantet etal môr an enez .

Aliessoc'h e pignemp en ispill ar guerrec
 Evit saludi goelloc'h coënt Landevennec ,
 Menez-hom hac e vein hir , enezen grenn , Argol ,
 Ar-Faou , Crozon , Plougastel , hac ilis Remengol .

Ac'hane' qerz an avel , distroet en eur ies ,
 A c'hoeze d'hon dioucouarn a vôr Douarnenez ,
 Ar vouic'haden spouronus a selenj atao dizon ,
 Dindan stum eur vrap mor-zu , merc'h ar roue Gralon .

Mes au torrat mallozion roet d'hon yaouanqis
 Gant ar brinées a verzas alc'hoz seljou kær Is ,
 Ne devoa digant Mari , bep gûeach m'o c'hêve ,
 Nemet eur zin goapeus hac eur c'hoarz a druë .

Seder evel eur goumic en huella torguen ,
 E tispaque d'an avel he blêo hir ha melen ,
 En eur deli var he brô , var an dour ha ganen
 Eun daoulagad a zellou qer glas ha bolz an éu .

Hac evel ma seblante gortoz asqelligou .
 D'e c'hass , aroe an amzer , dreist ar c'hoabrennou ,
 E disquennen goustadic en purach hon derved ,
 En eur lavarat : aman e vi sonnoc'h er bed .

Eur rozen anter-digor ne deus na liou , na c'houez ,
 N'ho c'havet oll guemesquet en guinou va mestrez .
 Hac he zâl , he goug , he dorn hac he zroad djarc'hen
 N'o devoa envel outo nemet ere'h ha sperrn gûen .

Avicbou pa fazien , dre zudi pe dre c'hloaz ,
 He divrec'h carantezus o quendro va diouascoas
 Am laqe da zont qer yac'h hac ar voenva derven ,
 En eur blij hac a zivoan en scoulm an ilioen .

Perac, emezi, d'ar c'houlz e vijemp er c'hiz-se,
Perac soubla dre joayou pe drubuill ar vue?
Bez calet ha stourm oute, rac ennes eo mennad
An ini a car muioe'h eguet mab he lagad.

Petra deufen da veza, ma troe'hfe an ancou
An neudennic a liam entreze hon deyou?
Siouas! eur vleven discour, eun durzanel hep par,
Eur zon glêmus o vouga dindan eur be douar.

Ar garantez hon unvan, hon diou galon dreizi
A zo gouestl ha quizidic a boanniou peb hini;
Evelse mestol euzus ar maro didrue,
En eur ziscar ac'hanout, Alber, am ziscarfe.

Hac e ven-me cantvloazied, em bo sonj eus an deiz
A zigass da Remengol, a guerriadennou Breiz
Da lid e-geit ar Pardon, eun ed a gristenien;
Rac en deiz-se me douas he c'harout da vigen.

Pa roudennas an amheol arc'hantet en êvou
Ha qer mintin a richan al lapoucedigou,
Goude beza, gant Mari, heuillet ad hent berra,
E veljomp er bourg santel eun arvest ar c'haera.

Ar bobl eus a Vreiz-Izel! eur c'hemesq a beb guiz
O tont eus an oll hentehou varzu hent an ilis,
Hac oc'h ober a beb les eur ies carantezus
Evit cana menleudi Mam ar Mabic Jesus.

Al Leonard a zoug e gaon aroc ma son e c'hlaç,
O tibun e chapelad var benn e zaoulin noaz;
Ar C'hernevod o pedi Mam an Autrou Doue
Gant ar vouez a zifreuzas obaden ar mene.

Hac en qichen ar pagan, a stoue qea dibot
E dâl rouz, en eur c'houlen pense founnus en od,
Ar Guenedad birvidic a vouelet an Arvor
O reqeti rouane, feiz, emgan hac enor.

Mere'hed dent a-beb contre ha guisqet en peb stum,
E touez pere, pa vigent e vale rum ha rum,
E velet ar plac'h yaouanc a goste Rosporden
Coulz ac hini Landreguer ac hini Lesneven.

Trompill an diverruzed e son ar c'hoariou;
Tud a vrup fall e cuzul an dennerrien cartou,
Peorien dall ha clêvedus e qinnig o Fater
Hac o finljen galed evit eur c'hos diner.

— 4 —

Eun niver bras a dud squiz , o c'heñat er feunteun
 Renq evit allout q'emer, eus a bicheron leup,
 An dour ar muia brudet a zour ar mamennou,
 Da rei nerz a da beur gass ar rem-ae an urlou.

E scuill a rent en ho c'heñ, en ho divrec'h eñnet
 Coulez a dreist an izili ho dalc'he forboet ;
 Hac evel hon tadou roz e tevent da bedi
 D'ar feunteun-ze quen caret gant ar Verc'hes Vari.

Hac e lavarent, aehr gante ho fedennou,
 A bured ar *remed-oll* stag eus ho chapennou :
 Ni a vezo divac'haig oc'h erruout er guer,
 Kenavo d'hor c'hleuvejou, kenavo d'hon squizder.

Goude beza qendroet alies ha dre boan
 Er bourg, avichou qer bras, an deiz-se qer bian,
 E c'hts, crog en dorn Mari, d'ar stal ar scudussa
 Da choas, arog an distro, goalen ar bromessa.

Clasq eure pell e qemesc an niver a c'hichou
 A zigass tud ar vro-c'hall en creiz hor pardonniou,
 Qen a velas o luc'ha, var unan alaouret,
 Diou galon entre daou zorn, ingal ha euruet.

Deomp, emezi, bremâ, p'e dougue var be bis.
 Hac eur pennad goude-ze, daoulinet en ilis,
 Dirac oter ar Verc'hez, a recevas hon le,
 E toujomp en em guerner an eil hac eglise.

Tridadegou'r yaouanqis ha carante guirion !
 Perac e tyvoanjoc'h-hu qen abret em e'halon ?
 Envel eus ar bleun a sqign c'houez ha liou re abret,
 Dindan ar c'henta gouelarn e zoc'h ive fiastret.

Eur veraden plijadur en eur môr a zaelou,
 Siouas, onnes eo bue ealz a ruzdigou ;
 Mes al laouenidiguez a dremen, hir ha ber,
 Sedet gant falc'h an ancou pe gant falc'h an amzer.

D'ar c'houiz-se'm bon settee vloas ha Mari qement all,
 Hep, evit se, caout ar sqeud a zonjezonou falt ;
 Hor c'halon a voa qer flam ha tarzadou an de
 Pa zailhont aroc an heol eus a grec'h ar meue.

Ha gouscoude va mestrez a velen o sempla,
 Ar plac'h a douez ar plac'hiet a garien ar muia
 A dieye qimiad ouzin, mervel ha va gortos
 E touez an arc'hæles a nij er barados.

Dre ma implijet ganti pean ha louzou an dud,
Ne anconac'haen qet ar zent o devoa brud ;
Evelse , leun a fizianç , eur zadorn vez vintin ,
E gemeris va bissac'h ha va bas pelerin.

Pa glêvas em boa goest'et anezi da Zoue
Ha d'an oll zent galloudus a bedomp er c'hontre ,
E savas gant trugarez he mouez , allas ! semploc'h ,
En eur zisteli varnôn eur zellou tenerroc'h.

Perac , Alber, emezi , va dilez en qeit se
Ha mont epad an amser a zigoro va be ,
Da velet cal ar goân e seub an deillachou
Hac o tiruill aneze pell eus hor bêrejou ?

Mes pa c'heus touet ober evidôn ar veach ,
Ar groas aour eus va c'herc'hen a vo da heritach :
Da galon a vo érévoc'h e touguen anezi ,
Hac en tro pad da vuez e po sonj a Vari.

Qemer eta diganén an Doue burzudus
A rentas va deveziou laouen hac evurus.
Na vouel mul , neb en em gar, Alber, en em gavo.
Crog em dorn c'hoas ur veach , ha bremá kenavo !

Un heur goude va feden , o scuill hac o tirol ,
A nije d'hon patronez en illis Remengol ,
Hac echuet an teir zro d'an oter, e saven ,
En eur rei , evit offranç , eur c'houris coar melen.

Itron Vari ar Folgoat , Itron ar Gos-Yeoded ,
Sant Yan-ar-Bis , Sant Urlou , Santez Anna-Yened
A bedis d'e renta yac'h diagent va distro ;
Mes an tol a voa scôet , hac he c'havis maro.

Pa n'em boa qet difframmet en deiz-se va c'halon
Ha stlapet ar c'horf paour-mâ da besqet ar môr don ,
Ec'h ellân trugarecat dorn an Autrou Doue ,
A reas eur güir vurzud o tional va bué.

E c'hlasq a ren en enez , en od hac en hentchou ,
En eur guemesq he hano gant va huanadou ;
Ha squîz , e c'hen da vouela , squîs ha sempl o reded
Etre mogueriou disto couent Landevennec.

Hac eno , calz ezetoc'h , e scuille va c'halon
Dirac be roue kær Is , bez ar roue Gralon ,
Ha re ar venec'h santel a bere an esqern
A zo bet dizouaret ha losqet en eur bern.

Eun abardaevez, stouet e talguen eur c'hos he,
E savas eun dirazon sqeuden sant Güenole,
En eur lavarat din : peoc'h ha bennos did, Alber !
Béleg e ranqi beza ; sao, ha qé da Guemper.

Ha cetu ; pa zôn béleg, o vont da gass ar feiz
E mesq an dud gouez a chom pell a venezion Breiz,
E c'houlennàn digant Mestr an ên hac ar bed oll,
Danvez eur gûele douar en bêred Remengol.

Eno, dirac ar Verc'hez, a veulis em c'havel,
Gant va zud ha va mestrez, ha dindan he asqel,
E rin güelloc'h ar c'housq hir am strufoill alies,
Betec ma c'houezo trompill æl ar varnediguez.

Hac eno, var treuz ar bez a zavis d'am zud cós,
Goude ma vin distroet, ha pa vin o repos,
Pelerinet Remengol, pedit, pedit Doue
Hac e Varn garantezus da receo va ene.

O Mari, va mestrezie ! ô bleuen ar mene !
Repos en creiz ar c'houez mad a scuilles en Kerne.
Hac en touez ar yaouanqis, en eur gavo bepret
Evit cana da furnez ha da vuia caret.

Ha bremâ, va c'henvrois, disqit ar ganaouen ;
Saillet eo eus va c'halon 'vel eun huanaden ;
C'houibanit son ar c'hloarec en lochennou va brô
Pell goude an disparti, pell goude an distro.

FIN.

PÉLÉRINÈS REMENGOL.

000048

An avel a voa ièn , an douar skornet-oll ,
Penn-da-benn gant an hent a ia da Remengoll.

Eur vroëghic paour en eur greua ,
Pélérines santel , var he zreït diare'hen ,
A iè , hak en he dorn eur wialennic venn ,
Da di an Itron Varia.

Arru bete-n'auter : » Deut hon c'hoas d'ho kuëiad ,
Gouërc'hès , dre m'ho karañ , ha dre m'am eus sonch mad
Pa denis kenta d'ho ti santel ,
Neuse , var va daou-hlin teir dro d'ho mur a ris ,
Leun eus ho karanté , gant daërou ho pedis ,
Ma vijenn mam eb date pell.

» Kousket var va c'halon , abenn dék mis goudé ,
He voa eur mab bian , eun èlik da Zouë.

Evet pép mam ghé he kanenn ,
Tad-koz en korn an tap a c'hoarzè ho sellaou ,
Allaz ! petra voa din neuse kana soniou ?
Ar vué so c'hoërv da dremen !

» Red eo kaout soudardet , ha varc'hoas hor bughèl ,
Ma n'en dévé soutenn mar deut d'en dilésèl ,
Da vrézèllour vo kéméret ;
Ha ni , tud koz mantrèt , petra raïomp er vro ?
Ha ! kouls he vo hada louzaouënn ar maro ,
Dirag hon dor bèprèt serret !

» Evit va mab he'm eus grèd ar péz a haïlenn ;
Peïllèt he'm eus huelvar , melchon ha benterhenn ,
Da noz var bord un hent distro ;
Eur voallen sten , er bourg , so d'in binighet-mad ,
En eur feunteun santel eo gouëlc'het an dilliad ,
Pere varc'hoas vo var he dro.

» Eun harp c'hos a vankè , nerzussoc'h ha doussoc'h ;
Va goalen venn em dorn hon deut betek ennoc'h ;
N'am eus goulou na kurnenn ,
Ni , labourerien baour , n'hon d'ets netra abed ,
Kouls goude he teuomp ; hon anaout-mad a red ;
Gouërc'hès c'hui so mam ar beorienn.

» C'hui zivoallo va mab , c'hui oc'h eus en roët ;
Na fell ket d'ec'h hé vé didud ha disvroët ,
Kasset pell eus ar méné-man.

Nann , nann , na fall ket d'ec'h hévé vel hualet ,
En mogheriou eur ghèr el léc'h na gomser két
Ar brézonek ével aman.

» Hor bughel a so demp ! nann ! na grédin bikeun
He vé deut heur ar pré , ma na vé em c'hichenn ,
Eus an daul ho débri he dam ;
Her goëlad , evid-omp n'eus ket a vué all !
Laouënn hé vé débret un tam bara ségal ,
P'hen débri ar mab gant tad ha mam.

» Eun de , ô mam santel , ho mab eb lavaret ,
(Ha sé gant belek so bed d'in goarantet ,)
Da ilis eur ghèr vras a ies ;
He glask a rec'h dré-oll , he c'hérvet gant daërou ,
Evit ho tiboannia he klaskec'h ar c'héiou ;
Hé ma aman , ed eb enk-rés.

» Ho ! Rouanès an ey , ar goms-se a glaskec'h ,
En amser ho poanniou , d'ar c'houlz a ma voëlec'h ,
Gred m'hé c'hlévin breman soudenn ,
Lévéred d'ho mab kér , pa eo breman Roué ,
Penaus divoër eur mab a so digant Doué ,
Brassa aukenn eur vam ghristenn.

» Kenaveot'a , gouerc'hès , bet hem'eus va mennad ;
En eur gana oc'h bras , ha dreist pebtra oc'h mad ,
Var zu ar ghèr en em dennan ,
Sembl he voann oc'h antrenn , ho vont kuit he hen serz ;
N'ai két kuit... chom a raï .. mæs en despit d'am nerz ,
Hak he krénan , hak he voëlan. »

Ann heb a ra ar verz so khristen , so breiziad ,
Hak ar vam , hak ar mab , a voar da hanaout-mad ,
Heman en Ker-ennour mærer ,
Da noz , en harz ar groas , aliès a lavar ,
He tie au èvrudet en deuz var an douar ,
Où , da batronès hé vam ghér.

FIN.